

Päätös
5.1.2023

VN/30483/2022

Jakelussa mainitut

Valtion televisio- ja radiorahaston käyttösuunnitelman vahvistaminen ajalle 1.1.-31.12.2023

Valtioneuvosto on 29 päivänä joulukuuta 2022 tekemällään päätöksellä, asian oltua valmistavasti raha-asiainvaliokunnan käsiteltävänä, vahvistanut valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain (745/1998) 5 §:n mukaisesti käyttösuunnitelman valtion televisio- ja radiorahastolle ajalle 1.1.-31.12.2023.

Timo Harakka
Liikenne- ja viestintäministeri

Pirjo Karttunen
Ylitarkastaja

Liitteet Muistio
Valtion televisio- ja radiorahaston käyttösuunnitelma v. 2023

Jakelu Liikenne- ja viestintävirasto

Tiedoksi Yleisradio Oy
Valtiovarainministeriö; budjettiosasto
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Liikenne- ja viestintäministeriö; kirjaamo, palveluosasto, verkko-osasto

Valtion televisio- ja radorahaston käyttösuunnitelman 2023 vahvistaminen

1 Valtion televisio- ja radorahasto ja valtioneuvoston toimivalta

Valtion televisio- ja radorahastosta annetun lain (745/1998, jäljempänä rahastolaki) tarkoituksena on järjestää Yleisradio Oy:n rahoitus ja valtion televisio- ja radorahaston hoito.

Yleisradio Oy:n julkisen palvelun rahoituksen uudistaminen toteutettiin vuoden 2013 alusta lukien. Muutokset sisältyvät valtion televisio- ja radorahastosta annetun lain muuttamisesta annettuun lakiin (475/2012) ja Yleisradio Oy:stä annetun lain muuttamisesta annettuun lakiin (474/2012), jotka tulivat voimaan 1.1.2013.

Rahastolain 3 §:n mukaan rahastolle suoritetaan rahoitusta valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:ssä säädetyn julkisen palvelun kustannusten kattamiseksi. Pykälän mukaan vuonna 2013 määräraha on 500 miljoonaa euroa. Määrärahan suuruus tarkistetaan vuosittain kustannustason nousua vastaavasti. Tarkistuksen perusteena on indeksi, joka muodostuu elinkustannusindeksistä, jonka painoarvo on yksi kolmasosa, sekä ansiotasoindeksistä, jonka painoarvo on kaksi kolmasosaa.

Rahastolain 5 §:n mukaan rahaston varat muodostuvat valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta suoritetuista varoista, kerättävistä maksuista ja edellisiltä tilikausilta kertyneistä ylijäämistä, jotka ovat rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevalla yhdystilillä. Lain 475/2012 siirtymäsäännöstä on muutettu lailla 348/2014 siten, että televisiomaksujen saatavien perinnästä luovuttiin ja palauttamatta olevat televisiomaksut tuloutettiin rahastoon 1.1.2015.

Rahastolain 5 §:ssä todetaan edelleen, että rahaston varoista käytetään Yleisradio Oy:n toiminnan rahoittamiseen vuosittain lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu määrä. Varoja voidaan käyttää myös Yleisradio Oy:stä annetun lain 6 a §:ssä tarkoitetun ennakkoarvioinnin laatimisesta aiheutuvien palkkioiden maksamiseen ja rahaston hallinnoimiseen. Rahaston varoja voidaan käyttää muutoinkin televisio- ja radiotoiminnan edistämiseen.

Käyttösuunnitelman vahvistaminen perustuu rahastolain 5 §:n 3 momenttiin. Valtioneuvosto päättää kalenterivuosittain käyttösuunnitelmassa rahaston varojen jakamisesta eri käyttötarkoituksiin. Erityisestä syystä varojen käyttösuunnitelmaa voidaan muuttaa myös kesken kalenterivuoden.

Tällä päätöksellä vahvistetaan vuotta 2023 koskeva käyttösuunnitelma.

2 Rahaston varojen maksu

Valtion televisio- ja radorahastoa hoitaa Liikenne- ja viestintävirasto rahastolain 3 §:n 1 momentin nojalla. Lain 5 §:n muutetun 4 momentin mukaan rahaston varoja suoritetaan Yleisradio Oy:lle käyttösuunnitelman ja yhtiön rahoitustarpeen mukaisesti.

3 Rahaston tulokertymä

Valtion televisio- ja radiorahastoon siirretään valtion talousarviosta rahastolain 3 §:ssä säädetty määrä. Määräraha vuonna 2022 oli 556 868 000 euroa. Määrärahan suuruus on tarkistettu kustannustason muutosta vastaavasti ja se on 575 802 000 euroa vuonna 2023. Määräraha on sisällytetty valtion vuoden 2023 talousarvioesityksen liikenne- ja viestintäministeriön pääluokkaan momentille 31.20.60 (Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon).

4 Rahaston varojen käyttö

Yleisradio Oy:lle ehdotetaan tuloutettavaksi rahastolain mukaisesti 575 802 000 euroa Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:ssä säädetyn julkisen palvelun kustannusten kattamiseen. Määräraha on 18 934 000 euroa suurempi kuin vuonna 2022. Yleisradio Oy:n käyttöön osoitettuun määrärahaan sisältyy arvonnalisävero, jonka yhtiö maksaa rahastosta saamistaan varoista (arvonnalisäverolaki 1501/1993 muutoksineen 79 ja 85 a §). Yhtiön rahoitustarvetta käsitellään tarkemmin kohdassa ehdotuksen valmistelu.

Liikenne- ja viestintävirastolle ehdotetaan 50 000 euron määrärahaa rahaston hallinnoimisen kustannusten kattamiseen. Summaan ei esitetä muutosta verrattuna edelliseen suunnitelmaan. Rahaston hallinnointiin liittyvät kulut muodostuvat rahaston kirjanpidon ja maksuliikenteen hoidosta ja muista vastaavista hallintokuluista.

Liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut työryhmän valmistelemaan maanpäällisen televisiotoiminnan seuraavaa teknologiasiirtymää (DVB-T2-siirtymä). Liikenne- ja viestintävirasto on koordinoitunut yhteistä siirtymäviestintää alusta saakka. Liikenne- ja viestintäministeriön työryhmässä päätettiin laajentaa viestinnän fokusta vuodesta 2020 alkaen kattamaan myös kaapeli-tv-verkkojen HD-siirtymä. Vuonna 2023 jatketaan viestintätoimenpiteiden kohdentamista suuren yleisön lisäksi ns. erityisryhmille, erityisesti iäkkäämmälle väestöosalle, jolta puuttuu keskimääräistä useammin valmius siirtymään. Käynnistetään kohdennettu viestintä myös muille haasteellisille kohderyhmille ja valmistaudutaan antamaan neuvontapalvelua mm. paikallisjärjestöjen välityksellä. Vuodelta 2022 arvioidaan jäävän käyttämättä noin 400 000 euroa, koska laajempia viestintätoimenpiteitä ei voitu toteuttaa ilman tietoa siirtymäajankohdasta. Siirtymäviestintään esitetään rahastosta varattavaksi vuonna 2023 yhteensä 445 000 euroa Liikenne- ja viestintävirastolle, mikä on saman verran kuin vuoden 2022 käyttösuunnitelmassa.

Televisiosisältöjen vastaanotto on siirtymässä yhä enemmän laajakaistaverkkojen kautta tapahtuvaksi, ja sisältöjen laajakaistavastaanoton edellytysten selvittämiseen ja kehittämiseen esitetään varattavaksi 200 000 euroa Liikenne- ja viestintävirastolle. Ko. käyttö-tarkoitukseen tehtäviä selvityksiä ja toimenpiteitä varten varattiin vuonna 2022 saman verran, josta arvioidaan käytettävän 60 000 euroa.

Ehdotuksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriön käyttöön televisio- ja radiotoiminnan edistämiseen, mm. tutkimuksia ja selvityksiä varten, osoitetaan 100 000 euroa. Summaan ei esitetä muutosta verrattuna edelliseen suunnitelmaan.

Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 6 §:n 4 kohdassa Yleisradio Oy:n hallintoneuvostolle on säädetty tehtäväksi laatia lain 6 a §:n mukainen ennakoarviointi eräistä uusista palveluista ja toiminnoista. Lisäksi Yleisradio Oy:n hallintoneuvosto voi lain 6 b §:n mukaisesti pyytää toimintansa tueksi tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta lausunnot tai kuulla heitä suullisesti. Sekä ennakoarvioinnin laatimisesta että asiantuntijakuulemis-menettelystä aiheutuvat palkkiot on tarkoitus maksaa rahaston varoista. Yleisradio Oy:stä

annetun lain 6 a §:n mukaisten ennakkoarviointien valmistelupalkkioihin varattaisiin 500 000 euroa. Rahaston vuoden 2022 käyttösuunnitelman varaus kyseisiin palkkioihin on 150 000 euroa.

Yleisradio Oy:n hallintoneuvosto päätti 8.2.2022 Ylen audio-on-demand -sisältöjen ennakkoarvioinnin valmistelun käynnistämisestä Radiomedia ry:n tekemän pyynnön seurauksena. Hallintoneuvosto päätti 20.9.2022 ennakkoarviointimenettelyn käynnistämisestä julkisella lausuntokierroksella. Ennakkoarviointimenettely voi päättyä joulukuussa 2022 hallintoneuvoston tekemään ratkaisuun tai jatkua vuoden 2023 puolelle. Ennakkoarvioinnin valmistelun aikana Yle tilasi hallintoneuvoston ohjeistuksen mukaisesti ulkopuolisia asiantuntijaselvityksiä, jotka hallintoneuvosto julkisti lausuntokierroksen pohjaksi. Ulkopuolista asiantuntijaselvitysten laatimisesta maksettujen palkkioiden ja hallintoneuvoston valitsemille riippumattomille asiantuntijoille maksettavien palkkioiden arvioidaan nousevan yhteensä 400 000 - 500 000 euroon riippuen ennakkoarviointiprosessin aikana tehtävästä lopullisesta työmäärästä. Yleisradio maksaa nämä kokonaiskustannukset ja laskuttaa Traficomien hoidossa olevalta valtion televisio- ja radorahastolta rahaston v. 2022 käyttösuunnitelmassa tähän tarkoitukseen osoitetun 150 000 euroa. Loput kulut jäävät maksettavaksi Yleisradion varoista. Vuonna 2023 mahdollisesti järjestettävien ennakkoarviointimenettelyjen määrää ja laajuutta ei ole mahdollista arvioida etukäteen. Jotta rahaston käyttösuunnitelmassa oleva varaus ei rajoittaisi mahdollisesti tarvittavien ennakkoarviointimenettelyjen asiantuntijaselvitysten hankkimista, niin vuoden 2023 käyttösuunnitelmaan on tarpeen varata ennakkoarvioinnin ja asiantuntijakuulemismenettelyn palkkioihin 500 000 euroa. Määrärahaa varmistetaan, että Ylen hallintoneuvostolla on mahdollisuus täyttää sille kuuluvat Yleisradion valvontatehtävät.

Ehdotuksen mukaan rahaston loppusaldo vuoden 2023 lopussa olisi 6,0 miljoonaa euroa. Saldolla varaudutaan siihen, että jatkossa rahaston varoista pystytään kattamaan erityisesti rahaston hallinnon ja mahdollisten ennakkoarviointien ja asiantuntijakuulemismenettelyn kustannukset.

Yleisradio Oy:lle osoitettava määräraha katetaan määrärahasiirrolla valtion talousarviosta rahastoon. Muut käyttösuunnitelman mukaiset menot katetaan rahaston vuoden 2023 alkusaldosta (n. 7,3 miljoonaa euroa), joka koostuu aiemmista televisiomaksusuorituksista.

5 Yhteenveto tulojen ja menojen kehityksestä

Seuraavasta taulukosta käy ilmi valtion televisio- ja radorahaston tulo- ja menoerien kehitys vuosina 2021–2023. Televisiomaksutulot on esitetty kassaperusteisena.

Luvut 1 000 euroa	2021 Tilinpäätös	2022 Toteuma- arvio	2023 Ehdotus	2023-2022 Muutos
Alkusaldo	7 968	7 683	7 278	-405
Siirto valtion talousarviosta	543 286	556 868	575 802	18 934
Televisiomaksutulot	0	0	0	0
Yleisradio Oy:n julkinen palvelu	543 286	556 868	575 802	18 934
Televisiomaksujen palautukset	0	0	0	0
Liikenne- ja viestintäviraston kustannukset	18	50	50	0
DVB-T2-siirtymän viestintä	221	45	445	400
Tv-sisältöjen laajakaistavastaanoton edellytysten selvittäminen ja kehittäminen	21	60	200	140
LVM:n käyttö	24	100	100	0
Ennakoarvioinnin ja asiantuntija- kuulemismenettelyn palkkiot	0	150	500	350
Loppusaldo	7 683	7 278	5 983	-1 295

6 Ehdotuksen valmistelu

Ehdotus perustuu Liikenne- ja viestintäviraston liikenne- ja viestintäministeriölle 8.11.2022 toimittamaan ehdotukseen rahaston käyttösuunnitelmaksi.

Ehdotuksesta pyydettiin lausunto Yleisradio Oy:ltä. Yleisradiolla ei ollut huomautettavaa käyttösuunnitelmaehdotukseen.

Yleisradio Oy:n lausunnossa esitetyn vahvistetun budjetin mukaan yhtiön budjetti vuodelle 2023 perustuu 575 802 000 euron (sis. alv) tuloutukseen rahastosta. Yhteenveto Yleisradio Oy:n budjetista 2023 on esitetty seuraavassa taulukossa (luvut milj. euroa, esitetty alv 0 %).

	Budjetti	Ennuste	Budjetti	Muutos	Muutos
milj. EUR	2022	10/2022	2023	B23-B22	B23-E22
Yle-vero	506,2	506,2	523,5	17,2	17,2
Ohjelmatuotot	1,5	1,8	1,3	-0,2	-0,5
Palveluiden myynti	3,6	3,3	2,1	-1,5	-1,2
Liikevaihto	511,4	511,4	526,9	15,5	15,5
Liiketoiminnan muut tuotot	2,1	2,3	1,6	-0,5	-0,7
Tuotot yhteensä	513,4	513,7	528,5	15,0	14,8
Henkilöstökulut	-235,1	-236,0	-247,9	-12,8	-11,8
Poistot esitysoikeuksista	-69,8	-66,9	-59,2	10,6	7,7
Muut poistot	-20,1	-19,3	-18,7	1,4	0,6
Poistot yhteensä	-89,9	-86,2	-77,9	12,0	8,3
Ohjelmatoiminnan kulut	-63,8	-64,7	-64,1	-0,3	0,7
Jakelukulut	-28,5	-28,3	-31,2	-2,8	-2,9
Teknologiakulut	-49,7	-49,1	-49,5	0,3	-0,4
Vuokrat ja kiinteistökulut	-22,3	-23,0	-22,8	-0,5	0,2
Muut kulut	-31,3	-30,6	-32,0	-0,7	-1,4
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-195,6	-195,7	-199,5	-4,0	-3,8
Liiketulos	-7,1	-4,3	3,2	10,3	7,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,1	-0,3	0,0	0,1	0,2
Tulos	-7,2	-4,6	3,2	10,4	7,8

Valtion televisio- ja radorahastosta tuloutettava määrä arvonlisäverolla vähennettynä on noin 523,5 miljoonaa euroa. Lisäksi yhtiö arvioi saavansa noin 5 miljoonaa euroa muita tuottoja. Yleisradio Oy:n budjetin mukaan yhtiön budjetoitu tulos on 3,2 miljoonaa euroa

voitollinen. Yhtiön hallintoneuvoston linjausten mukaan yhtiön vuosittaiset tuloksen vaihtelut kompensoivat toisensa ja keskimäärin yhtiön talouden tulee pysyä tasapainossa.

7 Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto vahvistaa valtion televisio- ja radiorahaston käyttösuunnitelman ajalle 1.1.–31.12.2023 liitteessä 2 olevan käyttösuunnitelmaehdotuksen mukaisesti.

Valtion televisio- ja radiorahaston käyttösuunnitelma ajalle 1.1.-31.12.2023**VARAT**

Valtion televisio- ja radiorahaston saldo 1.1.2023	7 278 000
Siirto valtion talousarviosta momentilta 31.20.60	575 802 000

YHTEENSÄ	583 080 000
-----------------	--------------------

MENOT

Yleisradio Oy:n julkisen palvelun kustannusten kattaminen	575 802 000
Liikenne- ja viestintäviraston kustannusten kattaminen	50 000
Televisio- ja radiotoiminnan edistäminen, Liikenne- ja viestintäviraston siirtymäviestintä	445 000
Televisio- ja radiotoiminnan edistäminen, Liikenne- ja viestintäviraston tv-sisältöjen laajakaistavastaanoton edellytysten kehittäminen	200 000
Televisio- ja radiotoiminnan edistäminen, Liikenne- ja viestintäministeriö	100 000
Ennakkoarvioinnin ja asiantuntijakuulemismenettelyn palkkiot	500 000

YHTEENSÄ	577 097 000
-----------------	--------------------

Valtion televisio- ja radiorahaston saldo 31.12.2023	5 983 000
--	-----------

YHTEENSÄ	583 080 000
-----------------	--------------------